

Obec a ochrana životného prostredia

Ani si neuvedomujeme aké šťastie máme, že žijeme v obci kde je dostatok pitnej vody. Čo by niektoré obce za to dali, keby mali dostatok vody a nemuseli tento problém denno-denne riešiť. Cez našu obec preteká rieka Muránka. Je krištáľovo čistá. Postupne ako tečie cez dedinu nabáľuje sa nečistotami. Je zahádzaná plastovými fľašami, handrami, použitými detskými plienkami a ďalšími rôznymi odpadkami. Kde sa berie v ľuďoch tá bezohľadnosť voči „Matke Prírode“? Prečo je niekomu zaťažko zahodiť plastové fľaše do žltého kontajnera? Príroda si nevie s týmto odpadom poradiť. Potrvá jej to niekoľko stoviek rokov, kým to rozloží. Ved' v dedine sa preto urobilo maximum, aby sme žili v čistom prostredí. Máme dostatočné zdroje pitnej vody, vybudovaný vodovod, z ktorého tečie čistá a chutná voda. Asi preto si ju tak málo vážime. Máme vybudovanú aj kanalizáciu.

Nie je potrebné riešiť splaškovú vodu. Na niekoľkých miestach v dedine sú umiestnené po tri kontajnery (modrý- papier, zelený – sklo a žltý- plast). A aj tak to niektorí nepochopili alebo sú až tak leniví, že si nedokážu svoje odpadky po sebe odpratať. Ved' aj zvieratá si po sebe vedia zahrabať, prečo človek obdarený rozumom sa správa tak ľahostajne a bezohľadne k svojej „Matke Prírode“. V dedine je vybudovaný aj zberný dvor, kde nie je problém doniesť odpady. Raz do mesiaca majú občania možnosť nazbierané plastové fľaše vo vreciach, ktoré dostanú zadarmo vyložiť pred svoj dom a sú im odvezené. Tak pýtam sa prečo je potok znečistený kadejakým odpadom? Prečo v potoku je tak málo vidieť pstruhov? Miesto toho tam plávajú plastové fľaše, odpady rôzneho druhu. Prečo si niektorí robia z rieky odpadovú nádobu? A potom možno frflú, že dedina je neuprataná,

na niektorých miestach sú skládky. Nie je to v nás ľuďoch. My sami vytvárame životné prostredie svojim prístupom. Správajme sa preto ako ľudské bytosti, a ochraňujme si tieto poklady, ktoré nám zverila „Matka Príroda“, pretože sú vyčerpatelné a krehké, nedostali sme ich len my, ale majú byť aj pre generácie čo prídu po nás. Škoda že tí najväčší znečisťovatelia nečítajú noviny, naučili sa žiť konzumným životom a je im jedno v akom životnom prostredí žijú.

Už neviem čo by mohli poslanci v dedine na čele so starostom urobiť viac. Ved' máme vytvorené všetky podmienky na to, aby sme mali čistú dedinu, čistú rieku, čisté lesy. Záleží už len na nás a našom prístupe k životnému prostrediu akú chceme mať dedinu a jej okolie.

Ing. Soňa Haššová

ZBERNÝ DVOR MURÁŇ

Len málokterá dedina sa môže pochváliť, že má vybudovaný zberný dvor, kde si môžu občania s trvalým pobytom v obci alebo vlastníci domov v Muráni doniesť odpady. Nám občanom Muráňa slúži od roku 2013. Na zbernom dvore pracuje pán JÁN ANDERKO, pán VILIAM MUŠUKA a vedúca dvora je pani LÝDIA HAJDÚKOVÁ. Na zbernom dvore je umiestnených 6 veľkokapacitných kontajnerov s nosnosťou

18 ton. Dva sú určené na zmesový komunálny odpad, jeden na nebezpečný odpad, kde sa ukladajú farby, oleje, riedidlá atď., jeden je určený na elektroodpad, ďalší na plast a jeden na sklo. Zvlášť sa na dvore triedi biologický odpad a stavebný odpad. Smutné je, že ľudia konáre z orezaných stromov nevedia doma spracovať, hoci kúria drevom a platia za drevo nemalé peniaze. Radšej to pri svojej

pohodlnosti vyložia pred bránu a čakajú kedy to pracovníci obce odvezú. Aj pokosenú trávu vykladajú pred dom, hoci majú od obce zadarmo kompostéry. Nevadí im že je z toho zbytočný neporiadok po dedine. Čím to je, že za tých pár rokov ľudia stratili zmysel pre šetrnosť a úžitkovosť.

Ako nám povedala pani Hajdúková odpad privezený na zberný dvor musí byť vopred pretriedený. Nie je dovolené nosiť pomiešaný odpad nakoľko na zbernom dvore nie je triedička ani dostatok pracovnej sily aby to za nás triedili. Všetky donesené od-

pady sú bez poplatku akurát stavebný materiál je spoplatnený sumou 0,039€ za 1kg stavebného odpadu. Pani Hajdúková nás tiež upozornila, že ľudia zvyknú dávať tetra obaly (od trvanlivého mlieka, džúsu) do vriec k plastom. Tieto obaly nepatria k plastom ale do komunálneho odpadu. Najlepšie je ich vystrieť a tým sa zmenší ich objem.

Zberný dvor je od mája otvorený v pondelok až piatok od 8⁰⁰ - 16⁰⁰hod.

a v sobotu od 8⁰⁰ - 12⁰⁰hod.

Ing. Soňa Haššová

Našej obci bola opäť udelená „PEČAŤ ROZVOJA OBCÍ A MIEST“

Obec Muráň bola za rok 2017 opäť vyhodnotená ako: Obec s širokou verejnosťou

Naša obec tak získala v poradí už tretiu Pečať Rozvoja obcí a miest. Obec Muráň prešla hodnotením zameraným na finančnú a majetkovú bonitu a Národné informačné stredisko Slovenskej republiky mu za rok 2017 priznalo a potvrdilo PEČAŤ ROZVOJA OBCÍ A MIEST.

Národné informačné stredisko SR, teraz SIMS a.s., každý rok vykonáva podrobnú analýzu územnej samosprávy Slovenska. Analýzou zameranou na finančnú a majetkovú bonitu prešlo 2.926 slovenských obcí a miest. Na obdobie od výsledkov s akými starostovia nové volebné obdobie začali s výsledkami ktoré dosiahli. Metodika vyberala obce s dobrou finančnou i majetkovou bonitou, teda dobre hospodáriace bonitné obce. Hodnotenie bolo vypracované na základe dát získaných integračným prepojením na portály Ministerstva financií publikujúce účtovné a rozpočtové dáta. Metodika je vypracovaná analytickým centrom SIMS, a.s., a nadväzuje na akademické štúdie českých a slovenských univerzitných a odborných kapacít zaoberajúcich sa štúdiom verejnej správy a regionálneho rozvoja.

Naša obec Muráň pod vedením starostu a zastupiteľstva bola vyhodnotená ako obec, ktorá sa môže zaradiť medzi 39,09% obcí, kde vedenie samosprávy efektívne využíva financie ako aj majetok pre trvalo udržateľný rozvoj.

Výhodou získania Pečate rozvoja obcí a miest je, že hodnotenie bude vložené v hodnotiacom systéme, ktorý odporúča a zároveň využíva Európska komisia pre Európsky sociálny fond na preverovanie a hodnotenie podnikov a žiadateľov o poskytnutie eurofondov. Zároveň s ním pracuje štátna správa, finančné inštitúcie a podnikateľský sektor. Pečať nemá časové obmedzenie a bude zverejnená v systéme nastálo.

Výhody Pečate Rozvoja obcí a miest 2017:

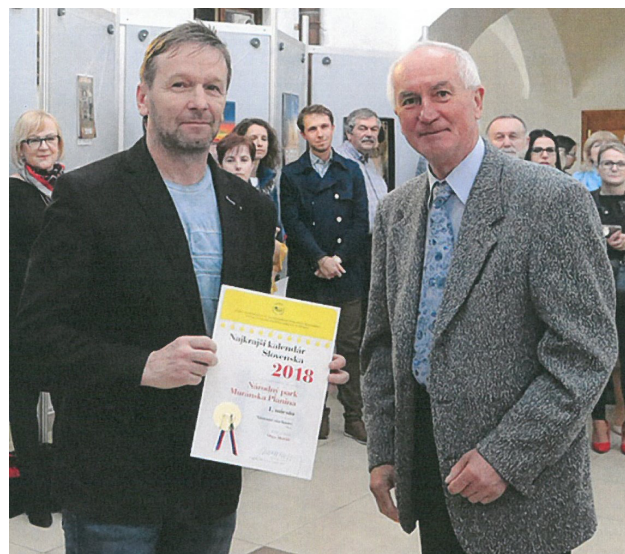
- potvrdzuje výnimočnú pozíciu na trhu, deklaruje svoju dôveryhodnosť, prosperitu a finančnú stabilitu
- je to silný marketingový a prestížny nástroj pri komunikácii s obchodnými partnermi, investormi, zákazníkmi, konkurenciou a

- pečať Rozvoja obcí a miest je zverejnená v systéme, ktorý využívajú banky, finančné inštitúcie, štátna správa a odporúča ho aj Európska komisia pre Európsky sociálny fond na preverovanie a hodnotenie podnikov, miest a obcí.

NAJKRAJŠÍ KALENDÁR SLOVENSKA 2018

Výsledky 26. ročníka súťaže. V Štátnej vedeckej knižnici v Banskej Bystrici sa uskutočnilo slávnostné vyhlásenie výsledkov celoslovenskej súťaže Najkrajšie kalendáre 2018 a Najkrajšie propagačné materiály o Slovensku za rok 2018. Do súťaže sa zapojila aj naša obec a získala 1. cenu v kategórii Obce za Najkrajší kalendár 2018 - „NÁRODNÝ PARK MURÁNSKA PLANINA“ (autor fotografie Ing. Maroš Detko).

Krajské riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru
v Banskej Bystrici

NEZABUDNITE !

VYPALOVANIE TRÁVY - TO NIKDY NEROB!

ZA VYPALOVANIE TRÁVY POKUTA 331 EUR !

NEZNALOSŤ ZÁKONA NEOSPRAVEDLŇUJE !!!

Pamätajte na to, že **vypalovanie** porastov bylín, kríkov a stromov je podľa § 8 písm. a) a § 14 ods. 2 písm. b) zákona NR SR č.314/2001 Z.z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov **ZAKÁZANÉ !**

Za porušenie tohto zákazu hrozí podľa zákona č. 314/2001 Z.z. fyzickej osobe **pokuta až do výšky 331 Eur**, resp. v blokovom konaní do výšky 100 Eur, právnickej osobe alebo fyzickej osobe-podnikateľovi môže byť uložená **pokuta až do výšky 16 596 Eur**.

Skoré spozorovanie požiaru je najdôležitejšie, každá sekunda je dôležitá ! Ak začne horieť napr. tráva okolo ohniska a sme dostatočne pripravení, väčšinou sa požiar dá v zárodku uhasiť.

Ak nie, okamžite volajte hasičov !

V prípade požiaru volajte telefónne číslo 150 alebo 112

www.minv.sk/?KR_HaZZ_BB

VÁŽENÍ OBČANIA

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného v Revúcej v snahe zabrániť nezákonnej činnosti - požiarom v prírodnom prostredí spôsobených vypalovaním trávy a suchých porastov žiada všetkých občanov o dodržanie povinnosti vyplývajúcej zo zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 314/2001 Z. z. o ochrane pred požiarmi v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane pred požiarmi“) a z vyhlášky Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 121/2002 Z. z. o požiarnej prevencii v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška o požiarnej prevencii“).

Na území okresu Revúca bolo v roku 2017 zaznamenaných 62 požiarov v prírodnom prostredí, pri ktorých vznikla priama škoda vo výške 4 765 eur. Príčinou vzniku požiarov bolo vypalovanie trávy a suchých porastov. Aj touto cestou žiadame všetkých občanov, aby dodržiavali nasledovné zákazy a upozornenia:

1. Je zakázané akékoľvek vypalovanie porastov bylín, kríkov a stromov. Ak je nevyhnutné porasty vyčistiť, je možné suché porasty pohrabať na upravenú hromadu v dostatočnej vzdialenosti od okolitých objektov a iných horľavých materiálov a spáliť za bezveterného počasia v prítomnosti dospelých osôb vybavených vhodným náradím, hasiacimi prostriedkami a spojovacími prostriedkami na privolanie hasičskej jednotky. Po skončení spaľovania je potrebné vykonať uhasenie zvyškov po spaľovaní a skontrolovať okolie.

2. Je zakázané zakladať oheň v priestoroch alebo na miestach, kde môže dôjsť k jeho rozšíreniu.

3. Je zakázané fajčiť alebo používať otvorený plameň na miestach so zvýšeným nebezpečenstvom vzniku požiaru.

4. Upozorňujeme vlastníkov, správcov a užívateľov nehnuteľnosti na povinnosť umožniť vstup na nehnuteľnosť na vykonanie opatrení nevyhnutných na zdanenie požiaru alebo na zamedzenie jeho šírenia, prípadne na vykonanie iných záchranných prác.

5. Upozorňujeme občanov, že každý je povinný v súvislosti so zdolávaním požiaru vykonať nevyhnutné opatrenia na záchranu ohrozených osôb, uhasiť požiar, ak je to možné, alebo vykonať nevyhnutné opatrenia na zamedzenie jeho šírenia, poskytnúť osobnú pomoc v súvislosti so zdolávaním požiaru na výzvu veliteľa zásahu, veliteľa hasičskej jednotky alebo obce.

6. V čase zvýšeného nebezpečenstva vzniku požiarov je potrebné zvýšiť dohľad nad maloletými deťmi, ktorých hry by mohli mať za následok vznik požiaru.

7. Každý občan je povinný bez zbytočného odkladu oznámiť okresnému riaditeľstvu Hasičského a záchranného zboru požiar, ktorý vznikol v objektoch, priestoroch alebo na veciach v jeho vlastníctve alebo užívaní.

8. Upozorňujeme všetkých občanov, ktorí majú vo vlastníctve, správe alebo užívaní lesné porasty, že v § 14 ods. 1 písm. n) zákona o ochrane pred požiarmi je určená povinnosť zabezpečovať plnenie opatrení v súvislosti s ochranou lesov pred požiarmi podľa § 6b citovaného zákona o ochrane pred požiarmi. Podrobnosti o opatreniach v súvislosti s ochranou lesa pred požiarmi ukladá § 10 vyhlášky o požiarnej prevencii.

Zároveň upozorňujeme občanov, že príslušníci Okresného riaditeľstva HaZZ v Revúcej vykonávajú kontrolnú a monitorovaciu činnosť a pri zistení porušenia vyššie uvedených zákazov budú postupovať podľa § 61 a § 62 zákona o ochrane pred požiarmi, podľa ktorého môže byť občan za priestupok na úseku ochrany pred požiarmi postihnutý pokutou až do výšky 331 EUR, prípadne sa bude zodpovedať v občianskoprávnom alebo trestnoprávnom konaní.

Okresné riaditeľstvo
Hasičského a záchranného zboru v Revúcej

V HISTÓRII 1. MÁJOV AJ SMUTNÁ SPOMIENKA

Na priloženom zábere, ktorý mi ponúka do pozornosti naša známa folkloristka pani MARIKA VRBJAROVÁ (1954), je zachytený lampiónový sprievod v Muráni v predvečer 1. mája 1980. Škôlkari sa ho zúčastnili hlavne s mávadlami a pani Marika svoje deti VERONIKU a IVKA sprevádzala aj s manželom IVANOM (1951 – 2008), neskôr predsedom ZO SZPB v Muráni. Odišiel navždy po tragickej pracovnej nehode pred desiatimi rokmi 27. mája vo veku 57 rokov. ČEŠT JEHO PAMIATKE!

Občanom Muráňa stihol ešte napísať MÁJOVÝ POZDRAV do 1. čísla Muránskych novín v roku 2008: „...všetko najlepšie, veľa šťastia, zdravia, lásky, vzájomného porozumenia, rodinnej pohody, pracovných úspechov na tom ktorom pracovisku...“

Využívam príležitosť a pripájam aj inú spomienku, ktorá je tiež, bohužiaľ, spojená s lampiónovým sprievodom, keď sme sa všetci chystali, teda aj školáci na

oslavy 1. mája 1971 do Revúcej. Po večernom sprievode v Muráni došlo k tragickej udalosti. VIERKA HEPKOVÁ (1962 – 1971),

vracajúc sa domov smerom na píl, kde vtedy v jej blízkosti Hepkovci bývali, vběhla pod kolesá auta – na cintoríne v Mu-

rání odpočíva v pokoji už 47 rokov, teraz aj spolu s bratom MARTINOM (1961 -2016).

-RS-

OZVENY KULTÚRY

Muránsky rodák – pedagóg a spisovateľ
Spomienka k nedožitým 90. narodeninám

PhDr. FRANTIŠEK BÁBELA sa narodil v Muráni 16. mája 1928. Študoval na Gymnázium v Tisovci a na Filozofickej fakulte UK v Bratislave slovenčinu a filozofiu. Ako stredoškolský profesor pôsobil na Gymnázium v Tisovci, na Priemyselnej škole v Tisovci – pôvodne hutníckej, neskôr chemickej až do odchodu na dôchodok roku 1991- ako učiteľ, zástupca riaditeľa, riaditeľ a vychovávateľ. Ako dôchodca externe vyučoval aj na

Evanjelickom gymnázium v Tisovci dejiny filozofie a politológiu. Literárnej tvorbe (poézia, próza, eseje) sa začal intenzívnejšie venovať až na dôchodku, keď už mal pár rokov po šesťdesiatke. Knižne vydal 12 diel poézie a prózy najmä zásluhou svojich bývalých študentov, s ktorými sa pravidelne stretával a tituloval ich ako svojich „štúrovcov“. Vďaka patrí hlavne už zosnulému p. ŠTEFANOVI ŠKOVIROVI z Popradu a p. JOZEFOVI KUBAŠKOVI – nášmu rodákovi za vydanie knihy ZVONIA MURÁNSKE ZVONY (2014). Niektoré básnické skladby p. Bábela boli zhudobnené, čo sa prejavilo aj v spolupráci s Mgr. JANKOU MURKOVOU. Pri príležitosti Dní obce Muráň (2016) mu bola udelená CENA STAROSTU OBCE Ing. ROMANA GOLDSCHMIDTA za literárnu činnosť a šírenie dobrého mena obce Muráň.

PhDr. František Bábela zomrel 10. júna 2016 v Revúcej. ČEŠT JEHO PAMIATKE! S úctou si jeho 90. narodeniny pripomína brat PhDr. VILIAM BÁBELA a kolegovia z radov dôchodcov: Mgr. RUŽENA SVOREŇOVÁ, Mgr. EVA STRUHÁROVÁ, MILAN KVETKO, Mgr. JURAJ KOCHJAR, PhDr. ONDREJ DOBOŠ a PhDr. RICHARD KENICKÝ.

MAREC – MESIAC KNIHY O POLIČKE NA CHODBE KD V MURÁNI

Knihy sú teraz drahé, ale napriek tomu pravidelne ich môže čítať každý. Aj v Muráni máme funkčnú knižnicu, kde čitateľ v nej ľahko nájde nielen známe staršie diela, ale môže siahnuť aj po nižných novinkách. Stačí zaplatiť tradičný ročný poplatok.

Mne osobne by sa sviatky bez zaujímavej knihy ani nerátali, a tak som jednu takú pozoruhodnú objavila už počas adventu 2017. Polička umiestnená na chodbe kultúrneho domu v Muráni ma oslovila okamžite. Je aj teraz plná kníh – bez dozoru a poplatku, ktoré darovali prajní ľudia iným milovníkom dobrého čítania a oni tiež majú možnosť priniesť –ponúknuť do pozornosti vlastné knihy. Obohatiť tento nenápadný knižný regál v kúte chodby pri obecnej knižnici.

Čo som si v spomínanej poličke ešte pred Vianocami našla ja? Príťahujú ma najmä životopisné knihy a tá moja s názvom Život mamy Margity je venovaná mame dona Bosca, ktorá podporovala svojho syna v snahe stať sa kňazom. V uvedenej knihe som objavila nádherné odkazy všetkým mamám: „Mama Margita nevychovala svojich synov len vlastným príkladom a slovom, ale tiež tak, že chránila, čo bolo v nich, prejavy temperamentu, ich sklony. Rešpektovala každý pôvodný prvok a snažila sa usmerniť ich pre dobro. Margita si pozorne všímala správanie svojich synov a prosila Pána, aby rozpoznali cestu, na ktorú boli povolani.“ (2006, s. 67.)

-RS-

Blahoželanie ku Dňu učiteľov

Pri príležitosti Dňa učiteľov Vám chceme vyjadriť vďaka za vašu prácu pri výchove a vzdelávaní mladej generácie a zaželať Vám vo vašom úsilí veľa zdravia, pedagogického optimizmu, pracovných úspechov i osobného šťastia.

Starosta obce a obecné zastupiteľstvo.

Výchovno – vzdelávacie výsledky za 1. polrok šk. roku 2017/2018

V šk. roku 2017/2018 navštevovala našu školu 172 žiakov, z toho študuje v zahraničí 7 žiakov a jedna žiačka má individuálny vzdelávací plán. Dňa 31.1.2018 deti dostali do rúk výpis klasifikácie za 1. polrok. Tento výpis je nielen hodnotením ich úsilia počas polroka, ale aj informáciou pre nich a pre ich rodičov v čom sa im darí lepšie a v čom menej.

Počas 1. polroka vymeškali naši žiaci 13 244 vyučovacích hodín, z toho je 2 062 neospravedlnených hodín. Vymeškané hodiny majú veľký vplyv na zvládnutie učiva, pretože drvivá väčšina žiakov sa vynechané učivo nedoучí.

Výsledkom je až 27 neprospeievajúcich žiakov.

Len 25 žiakov prospelo s významením. Sú to žiaci ktorí sa zodpovedne pripravujú na vyučovanie a zapájajú sa aj do rôznych súťaží, či aktivít organizovaných školou.

Zníženú známku zo správania v 1. polroku malo 33 žiakov (stupeň 2 - 14 žiakov, stupeň 3 - 8 žiakov a stupeň 4 - 11 žiakov).

Veľmi ma mrzí, že je viac žiakov, ktorí o školu nejavia záujem. Najväčší problém je v tom, že ani ich rodičia. Správanie týchto žiakov nie je možné tolerovať. Neustále porušujú školský poriadok,

arogantne sa správajú voči učiteľom, nerešpektujú žiadne autority a nevhodne sa správajú na verejnosti. Robia hanbu nielen škole, ale aj obci.

Rodičia by si mali uvedomiť, že školu deti nenavštevujú preto, aby ich učители vychovávali, ale preto, aby ich niečo naučili. Vzdelanie otvára deťom dvere do budúcnosti, ľahšie sa uplatnia na trhu práce, nemusia byť odkázaní len na sociálne dávky.

Máme pred sebou 2. polrok, ktorý by mohol byť úspešnejší. Závisí to však od samotných žiakov a ich rodičov.

Mgr. Andrea Marčáková

LYŽIARSKY VÝCVIK

Týždeň pred veľkonočnými prázdninami sa naši žiaci zúčastnili lyžiarskeho výcviku v stredisku SKI Telgárt. Každý deň všetci žiaci zdolávali svah a spoznávali krásu zjazdového lyžovania. Všetci žiaci sa naučili lyžovať a jazdiť na vleku. Počasie nám mohli závidieť všetci milovníci zimných športov, a keby sa dalo, tak ešte jeden týždeň lyžiarskeho výcviku navyše by im nevadilo.

Mgr. M. Mláková

TOMÁŠKO ČO ZACHRÁNIL MAČIATKO!

Kto to vlastne je? Hneď Vám to vysvetlím. Ale najprv všetko po poriadku. Tak ma to došlo, že nedá mi, aby som Vám o tom nenapísala. Tiež aj na podnet tety Evky, vraj si to zaslúži. Posúďte sami. Teta Evka už dlhé roky žije v Nemecku. V posledných rokoch žije s ňou aj jej mama EMKA VRBJAROVÁ. No stále je jej smutno za domovom, tak na pár týždňov prileteli spolu aj vnúčatá sestry ANKY z Revúcej, TOMÁŠKO a SÁRKA z Košíc. Teraz opíšem čo sa mi prihodilo. Jedno popoludnie som sedela vonku na lavičke, ako ináč okolo mňa moji verní kamaráti psíkovia ALÍK, PAŤO a AJKA. Na mojich kolenách si hrdo priadol kocúrik KUBKO. Len tu zrazu pri bráničke zastalo auto. Poznávacia značka Košice. Odtiaľ je Tomáško o ktorom Vám píšem. Pre Boha, kto to môže byť a čo chce. V hlave mi prebehla myšlienka. Z auta vystúpila pani a za ňou chlapec v rukách držal krabicu. Sprvu som ju skoro nepoznala, až keď som podošla k bráničke. A tu som sa dozvedela pravdu. Tomáško má veľmi rád zvieratá vysvetľuje teta Eva. Pred pár dňami na ceste neďaleko ich domu zachránil malé mačiatko. Skoro ho motor zrazil. Spytovali sa hore – dole, ale nikomu nechýbalo. Čo poviete: „spadlo azda z oblakov“? No a teraz čo s ním, kládli si otázku. Zobrali si ho domov. Tomáško sa o neho starostlivo staral, chválil ho teta Eva a dodá: „uvidíš teta Dana napíše o tebe aj do Muránskych novín“. Pousmial sa a v očiach sa mu zaiskrili iskričky. Ale ako sa o tom dozviem. Milý Tomáško porozmýšľaj trochu vraví teta Eva. Načo máme internet! Jaj, že ma to nenapadlo skôr. Pomaly sa blíži čas odchodu domov. Čo bude s mačiatkom, kto sa o neho postará? Veru si aj poplakal vraví teta Eva. Spytovali sa sem-tam, no o mačiatko nemal nikto záujem. Nevie, čo ich to napadlo, že prišli ku mne. Zmilovala som sa nad ním a zostalo s nami. Bola to náhrada za kocúra Matka, ktorého mi pred pár dňami na ceste pred domom zrazil nechtiac dobrý človek. Naradostený, že mačiatko má domov mi ďakoval. A ja tiež ďakujem jemu, že zachránil mačiatko a starostlivo sa za tých pár dní o neho staral.

Bohdana Halušková

PÍLA – ŽIVITELKA

Lesy, píla Muráň. Takúto vetu malo napísanú na vonkajšej strane bočnice nákladné auto Mercedes patriace lesom a píle v Muráni, počas prvého Slovenského štátu. Toto auto vo vojnových rokoch vozilo kláty z muránskych vrchov na pílu do Muráňa. Šoféroval ju pán Ľudovít Ďurčík, Malo aj dvojkoľosový vlečku, na ktorej boli uložené konce dlhých klátov. V zatáčkach sa vytáčali jeho kolesá na kľukatej ceste z muránskych vrchov na pílu do Muráňa. Tak ako Muránska planina patrí k obci Muráň, podobne patrí aj píla k Muráňu a dlhé storočia bola živiteľkou Muránčanov, ba aj obyvateľov z Muránskej Lehoty. Furmani vozili drevo na pílu a robotníci pracovali na píle. Veľmi sa čudujem, že štát dovolil štátnu pílu sprivatizovať a privatizér po krátkom čase pílu zrušil a čo mohol z píly popredal, aby sa obohatil a Muránčania zostali bez svojej živiteľky. Treba však všetko urobiť preto, aby píla v Muráni znova vznikla. Štát by mal pílu obnoviť. Kompetentné úrady – Obecný úrad Muráň, Okresný úrad Revúca, Krajský úrad Banská Bystrica, by mali zariadiť, aby píla v Muráni bola obnovená. Muránsku planinu nikto nezlikviduje. Kvalitné drevo bude naďalej rásť a bude ho treba spracovávať. Výrobky z píly sú a budú potrebné. Najnovšie prišli do módy drevené domy. V susedstve tu kde bývam, minulý rok vybudovali taký jeden pekný rodinný dom. V Košiciach na sídlisku KVP vznikol drevený rímskokatolícky kostol. Obvodové steny má murované a celá horná stavba vrátane veže je pekná celodrevená. Z uvedeného vyplýva, že píla v Muráni má zaručenú budúcnosť a Muránčania tak veľmi potrebnú prácu. Nevie, akou prácou sa Muránčania teraz živia. Milí Muránčania, držím Vám palce, aby píla znovu vznikla na pôvodnom mieste, kde dlhé storočie existovala a živila Muránčanov a krajanov.

Ing. Ladislav Kováč

VŽDY JE RÁNO

Prebúdzame sa do pekného rána a náš život nám dáva, aby sme sa z neho tešili. Urobili dobrý skutok pre našich priateľov. Toto hovorí jeden muž – manželke. Ja to viem, Evka moja, že som veľmi chorý. Moje dni života sú tu spočítané. Modlím sa k Pánu Bohu, aby mi dal ešte kúsok zdravia, života s tebou. Využil by som to najlepšie ako sa dá. Nehovoril by som nikomu, nad čím rozmýšľam. Spal by som málo, vstával by som zavčas rána. Chodil by som do peknej prírody Muráňa, kde človek nájde ticho a pokoj. Tam hory dávajú čistý vzduch čo lieči celý organizmus človeka. Tam slniečko by mi zohrialo telo i moje boľavé nohy. Rozmýšľal by som, že honba za peniazmi nenaplní môj život. Keď som bol mladý na to som nemyslel. Ceňme si zdravie, lebo to jediné sa nedá kúpiť. Nikdy nepozerať na druhého človeka zhora, iba vtedy, keď mu chceme pomôcť – vstať a on spadol. Podávame mu pomocnú ruku. Budme stále na blízku pri tých, čo milujeme a potrebujú našu pomoc. Len takto si ťa manželka moja, budú ľudia pamätať, pre tvoju dobrotu a múdrosť. Neodkladaj nič na zajtra. Povedz si, toto musím urobiť dnes, to sú moje utajené myšlienky. Teším sa, že som ich splnil – /la/.

Irena Hegerová

Oblasťný futbalový zväz

Rimavská Sobota

Tabuľka majstrovských zápasov I. trieda dospelí (muži) - jarná časť súťaže

KOLO	MUŽSTVÁ	skóre	Strelci za TJ Muráň	Dátum a čas
12	TJ Tatran Muráň – TJ Družstevník Klenovec	1 : 1	Jaroslav Kizek	08.04.2018 o 15:30
13	TJ Družstevník Kráľ – TJ Tatran Muráň	2 : 1	Martin Helik	15.04.2018 o 15:30
14	TJ Tatran Muráň – ŠK Rimavská Seč	2 : 1	Ján Cibula, Jaroslav Kizek	22.04.2018 o 16:00
15	TJ Uzovská Panica - TJ Tatran Muráň			29.04.2018 o 16:00
16	TJ Tatran Muráň – FC Radnovce			06.05.2018 o 16:30
17	TJ – FK Veľký Blh - TJ Tatran Muráň			13.05.2018 o 16:30
18	TJ Tatran Muráň – ŠK Bastav Revúca - Revúčka			20.05.2018 o 17:00
19	MFK Jelšava - TJ Tatran Muráň			26.05.2018 o 17:00
20	TJ Tatran Muráň – TJ Ožďany			03.06.2018 o 17:00
21	Neznámy - TJ Tatran Muráň			10.06.2018 o 17:00
22	TJ Tatran Muráň- OFK Sirk			17.06.2018 o 17:00

Začiatok jarnej časti súťaže sa začal dvadsiatim kolom na ihrisku v Muráni. Mužstvo TJ Tatran Muráň privítal 08.04. 2018 TJ Družstevník Klenovec. V prvom polčase sa podarilo našim strelit' gól v 39 minúte. Strelcom bol Jaroslav Kizek. Škoda, že sa našim

nepodarilo udržať náskok a päť minút pred koncom zápasu vyrovnal gólom Tomáš Medveď za TJ Družstevník Klenovec.

13 kolo majstrovského zápasu sa hralo na ihrisku súperu v Králi. Hneď v úvode naši futbalisti dostali v tretej minúte gól. Strel-

com bol Koloman Szajkó. Naším sa podarilo v 22 minúte vyrovnať. Strelcom bol Martin Helik. Dve minúty pred koncom prvého polčasu súper strelil druhý gól. Strelcom bol Ján Suba. Druhý polčas prebehol bez gólov.

TELOCVIČŇA V MURÁNI MÁ 30 ROKOV

Slávnostne otvorená bola 22.apríla 1988

V roku 1988 som bol žiakom 5. ročníka ZŠ v Muráni, a tak už vlastne patríam k pamätníkom unikátnej muránskej telocvične. Riaditeľom školy bol pán Ladislav Brúsik (od 1.9.1975 – do 1.9.1989, zomrel v novembri 2008). Do mojej pamäti sa najviac zapísali tréningy stolného tenisu od nového školského roku 1988/1989. Z organizátorov si spomínam iba na pána Jána Fiťmu, ale určite boli aj ďalší. Stretávali sme sa v novootvorenej telocvični každý štvrtok vo večerných hodinách, obyčajne po 17. hodine. Ako šiestak som dostal od mamy prvú vlastnú raketu, ale trénovali sme nielen žiaci základnej školy, ale aj stredoškólači a staršia mládež, mnohí zamestnaní občania. Na poschodí boli tri stolnotenisové stoly a na prízemí dva. Uplatňoval sa systém kvalifikácie, boli to dvoj- či trojkolové kvalifikácie. Museli sme sa prebojovať do skupinovej fázy. Zostali šiesti, ktorí už hrali o konečné umiestnenie. Každý s každým. Víťazov si už nepamätám, ale záujemcov o stolný tenis v čase môjho detstva a študentských rokov bolo neúrekom. Rád si spomínam aj na naše tréningy basketbalu neskôr, už počas strednej školy, opäť vždy vo štvrtok a niekedy i cez víkendy pod vedením nášho bývalého kňaza pána Viliama Litavca v telocvični v Muráni, ktorú skolaudovali presne pred 30 rokmi. (V Muráni pôsobil v rokoch 1990 – 1995. Zdroj: MURÁŇ, 2001, s. 126 a 129, tiež s. 122.)

Mgr. Ján Svoreň

DETI, ŠPORTUJTE!

Viem, že dnes je všetko drahšie ako v čase môjho detstva. Nemám na mysli počítač a rôzne technické vychytávky, skôr pomôcky, ktoré nás prinúti hýbať sa. Keď rodičia kúpia deťom bicykel, musia kvôli bezpečnosti aj prilbu. Podobne aj k lyžiam, korčuľiam, ba aj k sánkam. O vhodnom športovom oblečení a obuvi, aj keď nie práve značkovej, už ani nehovorím. Kto chce zaujať, musí sa prispôbiť módnym trendom, hoci prvoradá by mal byť záujem o šport. Hry na uliciach sú dnes veľmi nebezpečné, no dnešné deti už majú iné možnosti. Využívať môžu telocvičňu, ihriská, športovať v rôznych krúžkoch. Radosť nás, detí, bola kedysi veľká, keď nás v rámci obce prekvapili preliezačkami, no netrvala dlho, lebo vandali existujú v každej dobe.

Kedysi na našich tzv. vedľajších uliciach sme denne hrávali futbal, pozemný hokej či iné detské pohybové hry, ba aj bežecké preteky sme odštartovali. Časť obce Hôrka bola našim bojovým areálom. Všetci sme chceli byť „naši“, ale museli byť aj nepriatelia. Nebolo to organizované športovanie, ale vybehali sme sa dosýta.

Deťom síce aj dnes šport chýba, ale lákajú ich iné voľnočasové aktivity. Dôvody prečo športovať, prichádzajú až neskôr, keď im rodičia pomáhajú riešiť nadváhu a s ňou súvisiace zdravotné problémy. V roku 2018 sme už zaevidovali informáciu, že v obci pribudne aj požičovňa bicyklov. Skvelý nápad, azda sa dočkáme cyklotrás, chodníkov pre cyklistov, teda šance pestovať cykloturistiku bezpečne a v prospech nášho zdravia.

Mgr. Ján Svoreň

SPOMIENKA NA OTCA

Vrávi sa: „Šťastný je ten, kto našiel šťastie vo svojej rodine.“ Rodičia, ktorí nás učili robiť prvé kroky, ktorí nám dávali rady, keď sme boli nerozhodní. Boli nekonečne trpezliví a láskaví a obetaví, lebo ich najväčšie šťastie je ich dieťa. Ono potom čerpá, kopíruje z výchovy, z dobrých vlastností a zo spomienok na svojich rodičov, ako by si v rôznych situáciách poradili.

JÁN SVOREŇ starší, môj otec, študoval na SPŠ Jozefa Murgaša v Banskej Bystrici ako elektrotechnik. Po skončení školy začal pracovať pre telekomunikácie Poprad – Kráľova hoľa. Mával služby na vysielaci Kráľova hoľa (1946 m.n.m.). Mal na tú dobu neobyčajnú a pre mňa zaujímavú prácu. Všetci ho poznali hlavne ako odborníka na opravy televízorov. Keď som bol malý chlapec, veľmi ma zaujímal jeho kufrík a v ňom ukryté rôzne meracie prístroje, odsávačky, káblíky a letovačka. No najviac ma zaujali červené ligotavé „šróbováky“. Až tak, že som si raz jeden uchmatol a on ma potom musel nahá-

ňať. Obdivoval som, ako väčšinu elektrospotrebičov (najmä

televízorov) opravil aj bez meracieho prístroja. Chybu vedel veľmi rýchlo odhaliť. Mal veľkú trpezlivosť, precíznosť, presnosť a nepoznal pojem, že sa niečo nedá. A to bol jeho vzorec na všetko v živote. Otcov elektrosvet bol pre mňa ako malého chlapca, svet zázrakov, v ktorom znovu oživali veci nefunkčné. Neskôr som sa aj ja rozhodol pre štúdium na SPŠ odbor elektrotechnika. Raz večer pri učení mi otec povedal: „Nesnaž sa to naučiť, snaž sa to pochopiť!“ Táto veta sa mi vryla

do pamäti a pomáha mi nielen pri rôznych opravách, ale aj rôznych situáciách.

Otec ma brával aj do práce do dielne na Šumiáci a raz, keď sme zo základnej školy mali výstup na Kráľovu hoľu, tak nám urobili vďaka nemu exkurziu vysieláča aj s pohostením a hudbou. Toľko elektroniky v tej dobe sme nevideli pokope. S otcom som chodil aj na rôzne opravy vykrývačov takmer po polovici Slovenska. Mal rád šport: lyžovanie, hokej, futbal, volejbal. Rád ho pozeral v „telke“ alebo v nedeľu nás zobral na muránsky futbal, posadili sme si tam za bránu na naskladanú guľatinu a to bol pre nás megazážitok. Bol aj iniciátorom zapojenia terajšej STV2-ky v Muráni. Moderner sa obliekal, mal rád hudbu, rád aj niečo navaril. Mal rád ľudí, bol spoločenský, vedel byť aj zabávač aj dobrý tanečník.

Veľa ľudí si ho pamätá a mnohí ho spomínajú dodnes. Tak ako ja, moja mama a brat. Náš otec zomrel 48-ročný 8. mája v breznianskej nemocnici.

Mirec Svoreň

V RODINE KRŠTIEŇOVEJ AJ ZNÁMY FOTOGRAF (Spomienka pri príležitosti úmrtia jeho manželky)

V poslednom tohoročnom marcovom týždni odišla navždy naša bývalá spoluobčianka pani ANNA KRŠTIEŇOVÁ (1930 – 2018). Už dlhšiu dobu žila s rodinou v Revúcej, lebo dom v Muráni, ktorý postavili s manželom FRANTIŠKOM KRŠTIEŇOM predali a v ňom bol potom zriadený penzión (vedľa domu Betlerovcov). Predtým mladá rodina bývala aj v nevelkom domčeku v blízkosti mlyna. Manželia spolu vychovali troch synov. Najstarší Ferko sa stále rád vracia do Muráňa, známy je aj ako úspešný hráč na Muránskej blške. Jeho otec sa však do povedomia Muránčanov zapísal ešte viac. Pred takmer 60 rokmi bol ako fotograf takmer nepostráda-

teľný, ale svojimi zábermi robil ľuďom radosť až do odchodu v Revúcej. Navštevoval často ich príbytky kvôli rodinným záberom ešte v čase, keď fotografovanie bolo veľmi náročným koníčkom – po stránke finančnej i časovej a dôležitá bola aj zručnosť autora záberov. Ľudia ho pozývali na svadby, krstiny, sväté prijímanie, na oslavy životných jubileí, ale žiadali portréty aj na rôzne preukazy či iné potrebné doklady. V našich albumoch sú mnohé aj staršie fotografie, ktoré vôbec nepoznačil čas, síce čiernobiele, ale hodnotné, schopné konkurovať aj dnešným farebným.

V Muráni je Krštieňovcov viac – od Jaša, od Józku, od Krštieňky atď., pán František – spomí-

nány fotograf bol známy ako Ferko od Jaška, podobne ako jeho v Muráni slávni príbuzní v prvej polovici minulého storočia: richtár Peter Krštieň – Jaško (1918 – 1924) a Peter Krštieň – spojka v čase SNP a neskôr predseda MNV v Muráni (1946). Česť pamiatke všetkým uvedeným, ktorým bola venovaná naša spomienka!

-RS-

Máte pre nás tip na reportáž, námet na článok? Neváhajte a dajte nám vedieť! Osobne, písomne, alebo emailom: obec.@muran.sk. Uzávierka pre prispievateľov do novín č. 3/2018 je 23. mája 2018. Tešíme sa na spoluprácu.

Neprešlo jazykovou úpravou

OSLÁVENCI

*Nech kvitne úsmev, žiari oči jas,
nech zdravie z tela sa nestráca,
kým bije srdce spoznaj života krás,
to tajomstvo, čo jediné sa vypláca.*

50 rokov

Jozef Cibuľa

60 rokov

Jaroslava Labošová
Jaroslav Olejník
Ľubica Repáková
Pavel Sklenárik
Juraj Štajer

70 rokov

Dezider Dulák
Helena Duláková
Ján Hlodák
Magdaléna Súkeníková

OPUSTILI NÁS

*Osud je občas veľmi krutý, nevráti
čo raz vzal... Zostanú iba spomienky
a v srdci veľký žiaľ...*

Mária Fiťmová
Ján Mušuka
Blažena Goldschmidtová
Ján Hrbál

Narodili sa

*Nesmým bozkom začína rozprávka,
končí sa úsmevom malého dieťaťa.
To nie je rozprávka, to je už život
sám, nech veľa šťastia prinesie i Vám.*

Václav Vrbjar
Nela Mušuková